

Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotus 2040 viranomaislausunnoille

LLHall 24.04.2023 § 61
174/10.02.00/2021

Valmistelija Qvick Paula Lapin liitto

Lapin liiton valtuusto palautti Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 uudelleen valmisteluun 17.5.2021. Pohjois-Lapin maakuntakaava-alueeseen kuuluvat Sodankylän, Inarin ja Utsjoen kunnat.

Maakuntakaavaprosessin edeltävät vaiheet ennen valtuuston uudelleen valmistelu päätöstä:

- valmisteluvaiheen kuuleminen 28.1.–28.2.2019
- maakuntakaavaehdotus viranomaislausunnoilla 28.1.–28.2.2020
- maakuntakaavaehdotus julkisesti nähtävillä 12.10.–15.11.2020
- Lapin liiton valtuusto palautti 17.5.2021 Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 uudelleen valmisteluun niin, että
  - Jäämerenrata ja siihen liittyvät linjaukset, varaukset ja merkinnät poistetaan kaavasta ja kaikesta kaava-aineistosta saamelaisen kotiseutualueella;
  - ja selvitetään mahdollisuus hyödyntää muissa maakuntakaavoissa olemassa olevia infrastruktuureja Jäämeren / Pohjois-Atlantin yhteyden luomiseksi, jotka eivät aiheuta näin merkittävää haittaa porotaloudelle ja alkuperäiskansoille.

Maakuntakaavaprosessin vaiheet valtuuston päätöksen jälkeen:

- Kuntakierros 7.-9.9.2022, kuntien tavoitteita maakuntakaavan jatkotyölle
- Maakuntakaavan ohjausryhmä kokoontunut 8.11.2022, 21.2.2023 ja 17.4.2023
- Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma käännetty ja laitettu liiton kotisivuille
- Kaavaneuvottelu Lapin liitto, Fingrid ja saamelaiskäräjät 400 kV voimajohtolinjasta 16.1.2023
- Kaavakarttaa sekä selostuksen ja liitteiden päivytystä; uutena kokonaisuutena ovat paliskuntakohtaiset kuvaukset liitteeksi
- Lapin tuulivoimaselvitys 2022 on valmistunut ja koskee Sodankylää tämän maakuntakaavan alueella
- Ratayhteysselvitys Sodankylä–Kittilä–Ylläs, Tunturirata, on ollut lausunnoilla kunnissa, selvitys löytyy kaava-aineistosta.
- Neuvottelukierroksella kolttien kyläkokous, saamelaiskäräjät ja paliskunnat näkivät Jäämeren radan poistamisen maakuntakaavasta, arvokas vesistö -merkinnät, paliskuntakuvaukset ja valtakunnalliset maisema-alueet positiivisena, kielteisenä Rajajooseppi -Nellim moottorikelkkareitin yhteystarpeen
- kolttien kyläkokous 28.3 mukaan Nellim -Muotkavaara –ohjeellinen tieyhteys jakaa kolttien mielipiteet. Lopullinen kanta tulee kolttien kyläkokoukselta viranomaislausuntokierroksen aikana, matkailun vetovoima-alueita toivotaan pienemmiksi, ja Kevajärven auto- ja kylmättestausaluetta toivotaan pienennettävän.
- saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisessa neuvottelussa 13.4 saamelaiset toivat esille kielteisen suhtautumisen 400 kV:n voimajohtolinjauksen yhteystarpeeseen, suunnittelumääräyksiin täydennysehdotukset sekä voimajohdon yhteystarpeeseen, että ph-merkintöihin, täydennyksiä pyydettiin vaikutusten arviointiin
- poronhoitolain 53 §:n mukaisessa neuvottelussa 30.3, lisäksi paliskuntien kanssa 18.4. tuli esille kielteinen suhtautuminen seuraaviin asioihin: Maankäytön yhteensovittaminen koetaan haastavaksi poronhoidon näkökulmasta. Tunturiradan ratalinjaus herätti huolta ja esityksenä on, että sitä ei osoiteta

maakuntakaavaan. Ratalinjaus aiheuttaa huomattavan haitan poronhoidolle. Tulee lisäksi laatia yhteisvaikutusten arviointi. Nellim–Rajajooseppi-välistä moottorikelkkareittiä ei tule osoittaa maakuntakaavaan. Tuulivoimala-alueita ei tule osoittaa maakuntakaavaan, koska aiheuttavat haittaa poronhoidolle. Hyvänä koettiin se, että Nuttion tuulivoima-alueita ei olla osoittamassa maakuntakaavaan. Mineraalipotentialisen vyöhykkeen osoittamiseen suhtaudutaan epäilevästi. Kylmättestausalue Ivalossa ei saisi laajentua olemassa olevasta toiminnasta. M-1- aluetta toivotaan laajennettavaksi valtion maille erityisesti poronhoitoon tarkoitettun alueen ulkopuolella, koska poronhoito on todellinen päämaankäyttö eikä maatalous. Matkailun kehittämisvyöhyke (mv) tulee rajata kylien välittömään läheisyyteen. 400 kV voimajohdon yhteystarvetta ei ole syytä osoittaa maakuntakaavaan

- Neuvottelukierroksen johdosta on tehty tarkennuksia suunnittelumääräyksiin, muutoin ei ole tehty muutoksia.

Maakuntakaavaprosessissa on tavoitteena edetä seuraavalla aikataululla:

- **Lapin liiton hallitus päättää lähettää maakuntakaavaehdotuksen viranomaislausunnolle (MRA 13§) 24.4.2023**
- Maakuntakaavaehdotus viranomaislausunnoilla touko-kesäkuu/2023
- Maakuntakaavaehdotus julkisesti nähtävillä marras-joulukuu/2023
- Valtuustoon hyväksyttäväksi toukokuu/2024
- Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 on lainvoimainen syksyllä 2024

Pohjois-Lapin maakuntakaavaan on uudelleen valmistelussa tehty seuraavat keskeiset muutokset:

Kaavaehdotuksessa esitetään Lappi-sopimuksen mukaisen Lapin tulevaisuuskuva 2040 perusteella keskeiset liikenteen kehittämiskäytävät, erityisesti ”Tunturirata” – ratayhteysselvityksen perusteella ohjeellinen päärata Pelkosenniemen rajalta Sodankylään ja Sodankylästä länteen yhteystarpeena. GTK:n lisäselvityksen perusteella osoitetuilla mineraalipotentialisilla vyöhykkeillä informoidaan alueen mineraalipotentialista. Valtioneuvoston päätöksen (Vnp 18.11.2021) mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on lisätty maakuntakaavaan.

Koko kaava-aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä on tarkennettu nykyisten valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisiksi sekä yhteensovitettu Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaa vastaaviksi. Matkailun vetovoima-alueen suunnittelumääräystä on tarkennettu neuvottelupalautteen perusteella.

Koillisväylän datakaapeli, Kaaressälän potentiaalinen kaivosalue ja turvetuotantoalueet on poistettu maakuntakaavasta.

Maakuntakaavaan on lisätty yksityisiä luonnonsuojelualueita sekä valtioneuvoston päätöksen 2.2.23 valtion metsiin liittyvät tasesiirron mukaiset luonnonsuojelualueet n. 19 000 ha. Lapin tuulivoimaselvityksen perusteella osoitetaan potentiaalisina tuulivoima-alueina Kurittuaapa ja Kotalehto.

Ohjausryhmä on käsitellyt maakuntakaavaan tehdyt välttämättömät tarkistukset. Viranomaiset ja keskeiset yhteisöt voivat esittää lausunnoissaan (MRA 13 §) tavoitteensa maakuntakaavan tarkistamiseksi ja ajan tasalle saattamiseksi. Lausuntojen perusteella valmistellaan Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotus 2040 asetettavaksi julkisesti nähtäville loppusyksystä 2023.

Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksen kaavakartta ja merkinnät ja määräykset sekä kaavaselostuksen tiivistelmä ovat liitteenä. Muut kaava-

asiakirjat sekä päivitetty selvitys saa linkistä [Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotus 2040 aineisto](#)

Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotukseen tehdyt keskeiset tarkistukset sekä aikataulun esittelevät kokouksessa suunnittelujohtaja Paula Qvick ja maakuntainsinööri Juha Piisilä.

Lisätiedot: suunnittelujohtaja Paula Qvick, paula.qvick(at)lapinliitto.fi, puh. 040-653 2996

Esittelijä maakuntajohtaja Riipi Mika Lapin liitto

Päätösesitys Hallitus päättää hyväksyä Pohjois-Lapin tarkistetun maakuntakaavaehdotuksen 2040 lähetettäväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisesti viranomaislausunnoille.

Hallitus oikeuttaa viraston tekemään vähäisiä korjauksia ja täydennyksiä kaavaehdotusaineistoon sekä tarvittavat käännökset.

Päätös Keskustelun kuluessa maakuntajohtaja teki seuraavan lisäyksen päätösesitykseen: ”Hallitus päättää lisätä Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotukseen alueella oleviin voimalaitoksiin saman vaelluskalayhteyttä koskevan suunnittelumääräyksen, joka on hyväksytty Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan voimalaitoksia koskien”.

Keskustelun kuluessa Miikka Keränen esitti, että asia palautetaan valmisteluun tunturiradan poistamiseksi maakuntakaavaehdotuksesta. Keräsen esitys raukesi kannattamattomana.

Hallitus hyväksyi päätösesityksen keskustelun jälkeen maakuntajohtajan tekemällä lisäyksellä.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Sara Seppänen poistui kokouksesta klo 9.55 asian käsittelyn aikana ja Juha Piisilä klo 10.35 asian käsittelyn jälkeen.